

SYLLABUS

1. Puni naziv nastavnog predmeta:

Urbani sistemi

2. Skraćeni naziv nastavnog predmeta / šifra:**3. Ciklus studija:**

1

4. Bodovna vrijednost ECTS:

3

5. Status nastavnog predmeta: Obavezni Izborni**6. Preduslovi za polaganje nastavnog predmeta:**

Nema

7. Ograničenja pristupa:

Samo studenti geografije

8. Trajanje / semestar:

1

8

9. Sedmični broj kontakt sati:

9.1. Predavanja:

2

9.2. Auditorne vježbe:

1

9.3. Laboratorijske / praktične vježbe:

0

10. Fakultet:

Prirodno-matematički fakultet

11. Odsjek / Studijski program:

Geografija

12. Odgovorni nastavnik:

Dr. sc. Alma Kadušić, docent

13. E-mail nastavnika:

alma.kadusic@untz.ba

14. Web stranica:

<http://www.pmf.untz.ba/>

15. Ciljevi nastavnog predmeta:

- savladati opće spoznaje o urbanim sistemima i njihovom historijskom razvoju;
- razumijeti zakonitosti postanka, razvoja i oblikovanja gradskih naselja i urbanih sistema, te uočavati geografske transformacije u prostoru koje se javljaju kao rezultat djelovanja procesa urbanizacije i suburbanizacije;
- steći znanje o zakonitostima i faktorima razvoja urbanih sistema u svijetu;
- ustanoviti i analizirati faze razvoja i regionalne specifičnosti urbanih sistema u svijetu;
- savladati teorije i modele u razvoju gradskih područja i aglomeracija i njihovu primjenu prilikom analize prostorne, hijerarhijske i vremenske dimenzije urbanih sistema;

16. Ishodi učenja:

Na kraju semestra studenti, koji su tokom izvođenja nastave kontinuirano obavljali predispitne aktivnosti i obaveze, će znati:

- definisati urbane sisteme, izvršiti njihovu podjelu te analizirati njihova osnovna obilježja;
- izdvojiti faze razvoja urbanih sistema na nacionalnoj i globalnoj razini;
- uočiti razlike u uslovima i faktorima razvoja urbanih sistema te kulturno-genetskim obilježjima gradova u različitim dijelovima svijeta i ustanoviti faktore koji su usloveli te razlike;
- identificirati, razlikovati, analizirati i upoređivati savremene lokalne, regionalne, nacionalne i globalne urbane sisteme i njihova osnovna obilježja;
- uočiti i analizirati uzročno-posljedične veze između elemenata prirodno-geografske i društveno-geografske sredine i razvoja urbanih sistema;
- primijeniti osnovne urbano-geografske teorije i modele kao što su pravilo reda veličine, zakon primarnog grada, model evolucije reda veličine gradova i dr. u analizi obilježja urbanih sistema

17. Indikativni sadržaj nastavnog predmeta:

1. Pojam i obilježja urbanih sistema (pojam urbanog sistema; obilježja urbanih sistema);
2. Teorije i modeli u analizi prostorne, hijerarhijske i vremenske dimenzije urbanih sistema;
3. Razvoj urbanih sistema Europe (antičko razdoblje urbanog razvoja Europe);
4. Razvoj urbanih sistema Europe (urbani razvoj Europe u srednjem vijeku);
5. Razvoj urbanih sistema Europe (razvoj europskih gradova od XV vijeka);
6. Razvoj urbanih sistema Bosne i Hercegovine;
7. Osnovna kulturno-genetska obilježja bosanskohercegovačkih gradova;
8. Razvoj urbanih sistema Orijenta (postanak, značenje i razvoj gradova u islamskom društvu);
9. Razvoj urbanih sistema Afrike (faze razvoja i specifičnosti regionalnih urbanih sistema Afrike);
10. Razvoj urbanih sistema Azije (faze razvoja i specifičnosti regionalnih urbanih sistema Azije);
11. Razvoj urbanih sistema Latinske Amerike (faze razvoja, prostorna struktura i savremeni urbani razvoj);
12. Razvoj urbanih sistema Angloamerike (faze razvoja, kulturno-genetska obilježja i savremeni trendovi razvoja);
13. Razvoj urbanih sistema Australije (faze razvoja i glavna obilježja urbanih sistema);
14. Globalni urbani sistemi (globalizacija; globalni grad; globalni urbani sistem);
15. Tendencije budućeg razvoja urbanih sistema u svijetu.

18. Metode učenja:

Planirane su sljedeće aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, posmatranje i promišljanje, stvaranje apstraktnih koncepata i aktivno eksperimentisanje.

Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, logički, društveni i samostalni.

U cilju efikasnog izvođenja nastave, postizanja ishoda učenja i kompetencija studenata, planirane su sljedeće metode uspješnog učenja: metoda usmenog izlaganja, metoda demonstracije i ilustracije, metoda razgovora u obliku pitanja i odgovora ili u obliku rasprave i tekstualna metoda.

Predavanja se uglavnom izvode frontalnim oblikom rada uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja, uz aktivno učešće i diskusije studenata.

Auditorne vježbe uključuju: frontalni rad, rad u grupama, rad u parovima i individualni rad.

Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova.

19. Objašnjenje o provjeri znanja:

Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem završnog ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina, i sadrži maksimalno 100 bodova (Odjeljak 20.)

Za prisustvo na predavanjima i vježbama u toku semestra student može ostvariti od 0 do 5 bodova. Maksimalan broj od 5 bodova dobivaju studenti koji nisu ili su jednom izostali, 4 boda dobivaju studenti koji su izostali 2 puta, 3 boda studenti koji su izostali 3 puta, a studenti koji su izostali više od tri puta ostvaruju 0 bodova.

Za kontinuiranu aktivnost na predavanjima i vježbama u toku semestra student može ostvariti od 0 do 5 bodova. Aktivnost studenta se vrednuje njegovim angažmanom u nastavnom procesu (predavanjima i vježbama).

Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu test (prvi parcijalni/međuispit) koji obuhvata do tada obrađeni nastavni sadržaj sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od pitanja i zadataka višestrukog izbora, jednostavnog prisjećanja ili esejskih pitanja. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 15 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu test (drugi parcijalni/međuispit) koji obuhvata obrađeni nastavni sadržaj sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od istog tipa pitanja i zadataka kao i prvi parcijalni ispit. Odgovori se boduju na identičan način kao na prvom parcijalnom ispitu. Student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 15 bodova. Oba testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime se postiže ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit.

U sklopu predispitnih obaveza studenti su dužni izraditi individualni ili grupni seminarski rad koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja nastavnog predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. Za urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti od 0 do 10 bodova.

Završni ispit je pismeni. Format pitanja na završnom pismenom ispitu je identičan pitanjima na parcijalnim testovima. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na pismenom ispitu je 50, a za polaganje ispita potrebno je osvojiti 25 bodova. Način polaganja popravnog i dodatnog popravnog ispita identičan je načinu polaganja završnog ispita. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom pismenom ispitu.

20. Težinski faktor provjere:

Kriterij	Broj bodova (min./max.)	Osvojen broj bodova	Ocjena	ECTS ocjena
Urednost pohađanja nastave	0-5	< 54,00	5	F
Aktivnost na nastavi	0-5	54,00 - 63,00	6	E
Testovi tokom nastave	0-30	64,00 - 73,00	7	D
Seminarski rad	0-10	74,00 - 83,00	8	C
Završni ispit	25-50	84,00 - 93,00	9	B
Ukupno	25-100	94,00 - 100	10	A

21. Osnovna literatura:

1. Pacione, M. (2009). Urban geography: A Global Perspective. Abingdon, Oxon: Routledge.
2. Taylor, P. J. (2004). World City Network - a global urban analysis. London: Routledge.
3. Vresk, M. (2002). Razvoj urbanih sistema u svijetu. Zagreb: Školska knjiga.
4. Vresk, M. (2002). Grad i urbanizacija. Zagreb: Školska knjiga.
5. Roth, Lj. (2001). Razvoj urbanih sistema u svetu. Beograd: Srpsko geografsko društvo.
6. Vresk, M. (1990). Osnove urbane geografije. Zagreb: Školska knjiga.

22. Internet web reference:

World Urbanization Prospects. <http://esa.un.org/unpd/wup/>

23. U primjeni od akademske godine:

2016/2017.

24. Usvojen na sjednici NNV/UNV: